

This is the **published version** of the bachelor thesis:

Roca Rodriguez, Alba; Bartomeus Bayès, Oriol, dir. Sharp Power : Anàlisi de la influència de Putin a la França de Le Pen. 2024. (Grau en Ciència Política i Gestió Pública)

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/300936>

under the terms of the license

Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia

Sharp Power: Anàlisi de la influència de Putin a la França de Le Pen

Treball de Fi de Grau

Grau en Ciència Política i Gestió Pública

Alba Roca Rodríguez

Tutor: Oriol Bartomeus Bayès

Maig de 2024

RESUM

En un context geopolític marcat per la creixent utilització de "Sharp Power", aquest estudi analitza la influència de Vladímir Putin a les eleccions presidencials de 2022 a França, específicament en relació amb la candidata Marine Le Pen. Putin, utilitzant tàctiques subtils d'influència, ha estat objecte d'escrutini per la presumpta interferència en processos electorals estrangers. Aquest treball investiga com el Sharp Power rus ha impactat en la campanya de Le Pen, examinant possibles vincles, estratègies de desinformació i suport encobert. S'exploren les implicacions d'aquesta influència a la democràcia francesa i a les relacions internacionals, considerant l'equilibri de poder a Europa i les conseqüències per a l'estabilitat política a la regió. Aquesta anàlisi cerca donar llum sobre les complexes dinàmiques de poder i manipulació a l'escenari electoral, destacant la importància d'abordar les amenaces a la integritat democràtica en un món cada cop més interconnectat i vulnerable a la influència externa.

Paraules clau: *Sharp Power, influència estrangera, interferència electoral, Marine Le Pen, Vladimir Putin, desinformació, geopolítica*

ABSTRACT

In a geopolitical context marked by the growing use of "Sharp Power", this study analyzes the influence of Vladimir Putin in the 2022 presidential elections in France, specifically in relation to the candidate Marine Le Pen. Putin, using subtle influence tactics, has come under scrutiny for alleged interference in foreign electoral processes. This paper investigates how Russian Sharp Power has impacted Le Pen's campaign, examining possible links, disinformation strategies and covert support. The implications of this influence on French democracy and international relations are explored, considering the balance of power in Europe and the consequences for political stability in the region. This analysis seeks to shed light on the complex dynamics of power and manipulation in the electoral arena, highlighting the importance of addressing threats to democratic integrity in a world that is increasingly interconnected and vulnerable to external influence.

Key Words: *Sharp Power, Foreign influence, Electoral interference, Marine Le Pen, Vladimir Putin, Disinformation, Geopolitics*

Índex

1.	<i>Introducció i objectius del treball</i>	1
2.	<i>Definició de Sharp Power</i>	3
3.	<i>Marine Le Pen i França</i>	5
4.	<i>Casos de Sharp Power Rus</i>	7
i.	Trump	7
ii.	El Brexit	8
iii.	Influència global	8
5.	<i>Campanya de França al 2022</i>	13
6.	<i>Conclusions</i>	17

1. Introducció i objectius del treball

Al meu treball de fi de grau sobre "Sharp Power i la Influència de Putin a Le Pen", els objectius principals se centra en analitzar i comprendre l'aplicació de sharp power per part de Rússia, específicament sota el lideratge de Vladimir Putin, per influir a la política i la presa de decisions a França, representada a través de la figura política de Marine Le Pen.

Primerament, analitzar el Concepte de Sharp Power i investigar les estratègies i els objectius de la política exterior de Rússia sota el lideratge de Putin, centrant-se en com la nació busca influir en assumptes internacionals. Analitzar la trajectòria política i les postures de Marine Le Pen en el context francès i europeu, identificant-ne els punts de vulnerabilitat i les àrees de possible influència externa. Identificar Tàctiques de Sharp Power en Relació amb Le Pen.

Les sancions imposades després de la guerra de Crimea el 2014 han tingut un impacte significatiu a Rússia, especialment al president Vladímir Putin. Aquestes sancions, provocades per l'annexió de Crimea per Rússia, han afectat l'economia russa en restringir l'accés als mercats financers internacionals, restringir l'exportació de tecnologia i equips i congelar els actius del poble i les institucions russes. Putin busca debilitar Europa mitjançant l'ús del sharp power com a estratègia, que implica utilitzar mitjans més agressius que el tradicional hard power, com la força militar, per influir en altres països. La relació de Putin amb Trump ha estat objecte d'escrutini, i Trump ha estat criticat per la seva actitud cap a Rússia, que és relativament suau en comparació de la cultura nord-americana. De vegades, Trump ha estat acusat de ser soft amb Rússia, per exemple en elogiar Putin, qüestionar les sancions imposades per l'enverinament de Serguei Skripal i expressar dubtes sobre la interferència russa a les eleccions nord-americanes. L'acceptació de Trump de sancions addicionals, com les relacionades amb el gasoducte Nord Stream, ha augmentat les tensions amb Rússia i es considera un intent d'eliminar la influència russa a Europa. Les mesures han estat interpretades com un intent de Trump d'exposar Rússia i protegir els interessos dels Estats Units i els seus aliats europeus. Putin espera afeblir Europa a través de diversos mitjans, inclòs l'ús de força bruta, per soscavar la unitat europea i enfortir el paper de Rússia a la regió.

Aquest enfocament permetria una anàlisi exhaustiva de la interacció entre sharp power, la política exterior russa i la dinàmica política a França, proporcionant una comprensió més profunda de com les influències externes poden modelar el panorama polític a l'era contemporània.

2. Definició de Sharp Power

En el camp de les relacions internacionals, el terme Sharp Power, ha guanyat popularitat per caracteritzar la capacitat d'un estat d'utilitzar mitjans no militars per afectar i modelar les actituds, conviccions i accions d'altres països. En termes de les seves estratègies i objectius, es diferencia tant del “Soft Power” com del “Hard Power”.

Joseph Nye, conegut pel seu concepte de soft power ha sigut la figura que ha abordat el tema del sharp power en relació amb la influència internacional. Nye ha vinculat el sharp power a la manipulació d'informació i la desinformació, particularment atribuint-ho a la Xina i Rússia. El terme "sharp power" va sorgir en un informe d'un think tank nord-americà el desembre de 2017, que va destacar la creixent influència de Rússia i la Xina al món. Nye, als seus escrits, ha associat el sharp power amb la capacitat d'un país per influir en altres a través de la manipulació d'idees, el xantatge a través de la desinformació i l'ús de laboratoris d'idees (think tanks) per donar suport a lobbies polítics o idees infundades.

Soft power vs hard power:

Soft power: Capacitat d'establir l'agenda a través de la cultura, els valors i les polítiques. També depèn de l'atracció i l'atractiu cultural. El seu objectiu és influir voluntàriament en les persones apel·lant a la seva admiració i interessos comuns.

Hard Power: D'altra banda, el Hard Power utilitza estratègies més coercitives i sovint deshonestes. Utilitza l'engany, la pressió econòmica, la intromissió política i altres formes de manipulació per influir en les opinions i les decisions d'altres governs.

Les característiques de Sharp Power inclouen:

- Tècniques coercitives: per exercir influència, ja que requereix aplicar pressió, manipulació i coerció.

- Manca de transparència: freqüentment funciona de manera menys transparent que la diplomàcia tradicional, cosa que dificulta determinar on s'origina la influència.
- Guerra d'informació: comunament utilitza mètodes per influir a l'opinió pública, inclosa la difusió d'informació enganyosa, la pirateria informàtica i els atacs cibernètics.
- Palanquejament econòmic: per exercir influència sobre altres països, es poden utilitzar eines econòmiques com a préstecs, acords comercials i inversions.

Exemples:

- Campanyes de desinformació: La difusió d'informació incorrecta amb la intenció de confondre o influir en l'opinió pública.
- La coerció econòmica és l'ús d'acords comercials o altres mitjans econòmics per obligar a un comportament o influir en els resultats polítics.
- La interferència política és l'acte d'immiscir-se en els assumptes interns d'un altre país mitjançant estratègies com ara donar suport a una facció política específica o influir a les eleccions.

El Sharp Power emfatitza com està canviant l'art de governar en un món globalitzat on la influència deriva de la informació, la percepció i la manipulació, a més del poder militar i econòmic.

3. *Marine Le Pen i França*

La relació entre Marine Le Pen i Vladímir Putin ha estat qüestionada a causa del finançament rus de la seva campanya i el seu suport a postures que afavoreixen Rússia. Aquests vincles plantegen preguntes sobre la possibilitat que Putin exerceix una influència en la política francesa i en la campanya presidencial de Le Pen el 2022.

En el cas de Marine Le Pen, el finançament rus per a la seva campanya, els préstecs obtinguts de bancs vinculats al Kremlin i el seu suport a postures prorusses suggereixen que Putin està usant aquest sharp power per influir en la política francesa a través de la candidata d'extrema dreta. Aquestes estratègies poden incloure la difusió d'agenda que afavoreixin els interessos de Rússia, la propagació d'informació falsa per afeblir els adversaris i el suport financer per tal de garantir la fidelitat de certs líders polítics.

Al 2014 es van establir els llaços econòmics entre Marine Le Pen i Rússia. En aquell moment, el partit polític de Le Pen, abans conegut com el Front Nacional, però ara anomenat Reagrupament Nacional, va rebre suport financer de bancs connectats al Kremlin. En concret, el First Czech Russian Bank, que va aportar una important suma de 9 milions d'euros per ajudar el partit de Le Pen en la seva campanya per a les eleccions. Aquest finançament va tenir un paper crucial, ja que els bancs francesos s'havien negat donar-los suport, el que no va deixar al partit més remei que buscar ajuda financera de Rússia.

Marine Le Pen, la candidata d'extrema dreta, ha expressat obertament la seva admiració pel president rus. Malgrat la invasió russa d'Ucraïna el 2022, Le Pen ha intentat activament enfortir els seus vincles amb el Kremlin reconeixent la participació de Putin en la diplomàcia Ucraïna-Rússia. Tot i que ha fet ajustaments a les seves declaracions sobre Putin i ha desautoritzat qualsevol cooperació militar amb Moscou, la posició de

Le Pen sobre la relació amb Rússia no està clara, la qual cosa ha generat crítiques i controvèrsies a la política francesa i europea.

Les reunions entre Putin i Le Pen, especialment la celebrada a Moscou el 2017, s'han posat en coneixement de la discussió de preocupacions compartides i l'enfortiment de la relació entre el líder rus i la política francesa. Tot i que Le Pen va modificar les seves posicions després de la incursió de Rússia a Ucraïna, la seva història de suport i empatia cap a Putin s'ha convertit en un tema d'escrutini i debat dins dels cercles polítics i mediàtics. Com a resultat, es pot argumentar que Putin té un poder considerable sobre la campanya de Marine Le Pen el 2022, evident en les contribucions financeres, el suport polític i alineació amb les polítiques prorusses. Aquesta situació posa de manifest la preocupació sobre les seves possibles implicacions per al futur de la Unió Europea.

Quan parlem de l'extrema dreta amable ens referim a grups polítics que comparteixen algunes creences de l'extrema dreta tradicional, però que es presenten d'una manera més moderada per atraure un públic més ampli. Aquests grups se centren en qüestions com la sobirania nacional, la seguretat i la immigració sense utilitzar un llenguatge radical o xenòfob.

4. *Casos de Sharp Power Rus*

i. Trump

La relació entre Putin i Trump ha estat objecte d'una especulació intensa i un debat, especialment en el context de les eleccions nord-americanes. S'ha suggerit que Trump és un agent de Putin, cosa que ha generat preocupacions sobre la influència del Kremlin en la política nord-americana. La suposada interferència de Rússia a les eleccions presidencials del 2016 a favor de Trump ha estat àmpliament discutida, amb agències d'intel·ligència dels EUA afirmant que Rússia va intentar influir en les eleccions del 2020 a favor de Trump. Aquesta situació ha portat a un escrutini detallat de les relacions entre els dos líders i de les accions de Rússia a l'àmbit electoral nord-americà.

En el cas de les postures dels candidats davant d'aquesta situació, Biden s'ha mostrat preocupat, qualifiquen a Rússia com un adversari, mentre que Trump a minimitzat les acusacions. Això ha generat un mar de tensió dins el món polític nord americà. I aquest cas ha estat punt de mira i investigació, però l'evidència de la interferència Russa a les eleccions la tenim en:

1. Creació de Bots per Difondre Informació Falsa: Els russos han estat descrits com a mestres en la creació de bots dedicats a difondre informació falsa a les xarxes socials, cosa que ha alimentat tensions a la societat nord-americana i ha disminuït la confiança en els processos democràtics
2. Connexions amb Internet Research Agency: Facebook va detectar connexions d'aquesta empresa russa amb 80.000 comptes, i es van vincular 50,258 comptes de Twitter amb bots russos durant les eleccions del 2016, amb un comportament que va afavorir Donald Trump en un 80% dels casos
3. Reunions Secretes: Membres de l'equip de Trump es van reunir amb funcionaris russos, i algunes trobades es van mantenir en secret inicialment. Per exemple,

l'exassessor de seguretat nacional Michael Flynn va mentir l'FBI sobre la reunió amb l'ambaixador rus als EUA.

4. Informació Perjudicial Disseminada per Rússia: Segons el fiscal especial Robert Mueller, els russos estaven disseminant informació perjudicial sobre Clinton i el Partit Demòcrata, cosa que suggereix una influència directa en la campanya electoral.

ii. El Brexit

El Brexit ha estat vist com un esdeveniment que afavoreix Putin per diverses raons, ja que debilita la Unió Europea: La sortida del Regne Unit de la Unió Europea debilita la cohesió del bloc, el que podria ser beneficiós per a Rússia en disminuir la fortalesa de la UE com a contrapès geopolític i econòmic. Divideix i aïlla: El Brexit ha dividit tant el Regne Unit com la Unió Europea, cosa que ha estat descrita com un regal per a Putin, ja que la divisió i l'aïllament resultants podrien afavorir els interessos russos en debilitar la posició de la UE a assumptes internacionals i Hi ha desestabilització econòmica: La incertesa econòmica generada pel Brexit ha tingut efectes desestabilitzadors en els mercats financers, cosa que podria ser vist com un factor positiu per a Rússia en debilitar l'economia europea i la seva influència global.

iii. Influència global

Podríem dir que ha estat estratègicament beneficiós per als interessos russos en l'àmbit geopolític i econòmic.

El concepte de "sharp power" en el context de Rússia i Putin es refereix a una forma d'influència que va més enllà del "poder tou" tradicional. Es caracteritza per fer servir tàctiques manipuladores, desinformatives i coercitives per promoure els interessos d'un país a l'estranger. En el cas de Rússia i Putin, el sharp power s'ha manifestat a través d'estratègies com la difusió de desinformació, la propaganda, la manipulació de la

informació pública i la utilització de mitjans estatals per influir en l'opinió pública i debilitar els seus adversaris.

Aquest concepte s'ha aplicat a les accions de Rússia en l'àmbit internacional, on s'ha observat un ús sistemàtic de tàctiques de sharp power per expandir la influència russa i socavar l'estabilitat d'altres nacions. L'estratègia de sharp power de Rússia ha estat objecte d'anàlisi i crítiques, ja que es considera una forma d'influència que cerca minar la democràcia, l'estabilitat política i la integritat de les institucions a altres països.

El sharp power s'ha convertit en una eina fonamental en la política exterior de Rússia, ja que li permet projectar influència i assolir els seus objectius geopolítics de manera més agressiva i coercitiva. A través de tàctiques com la desinformació, la propaganda i la manipulació de la informació pública, Rússia busca debilitar els seus adversaris, socavar l'estabilitat d'altres països i expandir-ne la influència a l'estranger.

En el context de la política exterior de Rússia, el sharp power s'ha utilitzat per minar la confiança en les democràcies occidentals, desestabilitzar regions estratègiques i promoure els interessos russos en l'àmbit global. Aquesta estratègia ha estat particularment evident en la suposada ingerència russa a les eleccions presidencials dels Estats Units el 2016, on es van difondre notícies falses i es van dur a terme ciberatacs per afavorir certs candidats i sembrar discòrdia a la societat nord-americana.

A més, Rússia ha emprat el "sharp power" a Amèrica Llatina, buscant influir a la regió a través de la desinformació, la propaganda i la manipulació de la percepció pública. Aquesta estratègia ha permès a Rússia construir una imatge internacional favorable i modelar la percepció que se'n té als països del seu interès geopolític.

La relació entre Putin i les eleccions franceses té un impacte significatiu a Europa, ja que la possible victòria de Marine Le Pen, vista com una aliada de Putin, podria desencadenar canvis importants a la política europea i a les relacions internacionals. Si

Le Pen guanya les eleccions i estableix una aliança estratègica amb Rússia, es podrien esperar conseqüències com un debilitament de la Unió Europea, perquè tenim una aliança entre Le Pen i Putin que podria debilitar la cohesió de la Unió Europea en obstaculitzar la integració comunitària i generar divisions entre els països membres. Podem esmentar l'Impacte a l'OTAN, pel fet que La postura de Le Pen a favor d'un "apropament estratègic" entre l'OTAN i Rússia podria afectar les relacions dins de l'Aliança Atlàntica i generar tensions amb els aliats tradicionals de França.

Podem esmenar un canvi a la Política de Defensa en ser la prioritat de Le Pen de treure França de l'estructura de comandament militar de l'OTAN i buscar una nova relació amb Rússia podria tenir implicacions en la política de defensa europea i en la seguretat regional. Tot això comporta Desafiaments a la Seguretat Europea perquè en haver-hi aliança entre Le Pen i Putin es podria plantejar desafiaments i generar incertesa a la regió.

Europa ha pres mesures significatives per contrarestar la influència de Putin a les eleccions franceses, especialment davant la preocupació per la possible victòria de Marine Le Pen i la seva proximitat amb Rússia. Algunes de les accions empreses inclouen investigacions i sancions del cas, on s'han dut a terme investigacions exhaustives sobre presumptes ingerències russes al Parlament Europeu i a les eleccions europees, cosa que ha portat a la imposició de sancions contra mitjans de comunicació com "Voice of Europe" per la seva presumpta participació en operacions d'influència prorrusa. El Parlament Europeu ha adoptat resolucions i declaracions condemnant les presumptes ingerències russes al PE i a les eleccions europees, així com la celebració d'eleccions presidencials a Rússia marcades per la repressió i la falta d'oposició democràtica. S'han debatut també mesures per confiscar actius russos i utilitzar-los per recolzar Ucraïna en la seva guerra i reconstrucció, cosa que representa un intent de contrarestar la influència russa a la regió i donar suport a un país afectat per l'agressió russa.

La intervenció de Putin a les eleccions franceses no sols implica una intromissió en els assumptes interns d'una altra nació, sinó que també demostra l'habilitat dels líders autoritaris per destruir la democràcia i fomentar polítiques que afecten la cohesió europea. La importància d'informar la resiliència democràtica i la capacitat dels països europeus per afrontar les amenaces de la interferència estrangera en els seus processos polítics es destaca a través de la influència de Putin a les eleccions del 2022 a França.

També emfatitza la necessitat de treballar junts en l'àmbit internacional i mantenir una vigilància constant per combatre els esforços de desestabilització i manipulació de països autoritaris com Rússia.

Actualment, l'avaluació de la capacitat de la democràcia per sobreviure davant de la influència estrangera oculta i discreta en els processos polítics i electorals és fonamental. Rússia i la Xina han emprat estratègies de sharp power en diferents situacions, cosa que ha tingut un impacte tant en Estats amb democràcies febles com fortes. Els països han de reconèixer la Xina i Rússia com a actors específics que influeixen en la informació i la política interna per construir resiliència democràtica davant d'aquestes amenaces. És important fer una avaluació exhaustiva de les veritables aspiracions d'aquests estats autoritaris i de com s'infilten als països afectats. La societat també juga un paper important cridant l'atenció sobre els efectes de l'autoritarisme, exposant la seva presència entre les elits dirigents i promovent els valors democràtics que defineixen el país.

Els països afectats per un sharp power han de desenvolupar mesures de protecció contra aquestes amenaces, destacant la rellevància dels principis democràtics i la transparència dels processos polítics. La capacitat de resistir i enfrontar-se a influències estrangeres que pretenen minar la democràcia i l'estabilitat política es coneix com a resiliència democràtica. Només mitjançant una resposta coordinada i proactiva de la societat civil, les institucions democràtiques i la comunitat internacional podrem construir resiliència

democràtica i preservar la integritat dels processos electorals i polítics davant el fort poder rus i altres amenaces similars.

5. *Campanya de França al 2022*

La campanya presidencial francesa del 2022 ha estat marcada per la influència russa i la subvenció de Vladímir Putin a Marine Le Pen, candidata d'extrema dreta. Putin ha donat suport a Le Pen amb l'objectiu de minvar la democràcia a França i la cohesió europea. La connexió entre Le Pen i el Kremlin ha estat evident al llarg dels anys, amb declaracions d'admiració per Putin i connexions financeres amb Rússia. Malgrat la invasió russa a Ucraïna, Le Pen ha intentat suavitzar la seva postura cap a Moscou, centrant-se en qüestions econòmiques i de seguretat interna a la seva campanya.

La finançament de les campanyes de Le Pen per part de Putin ha generat una preocupació als països europeus i a la Unió Europea. La possibilitat que una figura política afí a Rússia arribi al poder a França planteja importants riscos per a l'estabilitat i la cohesió a Europa. La proposta de Le Pen de formar una aliança de seguretat amb Rússia podria tenir repercussions en les tendències de seguretat a la regió i debilitar la posició de la UE en l'àmbit global.

L'aparició de líders d'extrema dreta a Europa, com Marine Le Pen, evidencia una preocupant inclinació cap a postures nacionalistes, antiimmigració i euroescèptiques. La influència creixent de l'extrema dreta a Europa planteja riscos per a la democràcia i la col·laboració, ja que aquests grups sovint promouen agendes polaritzadores i contràries als principis fonamentals de la Unió Europea.

La percepció dels francesos cap a Le Pen està dividida. Alguns la veuen com una defensora dels interessos de França i dels temes de seguretat i immigració, mentre que altres la critiquen pel seu extremisme i la seva relació amb Rússia. La campanya presidencial ha posat de manifest aquestes diferències, amb Le Pen guanyant suport, però també rebent crítiques per les seves relacions amb el Kremlin i les seves opinions controvertides.

L'increment de l'extrema dreta a Europa i la subvenció a Marine Le Pen han tingut un impacte significatiu a la campanya presidencial francesa del 2022. Aquests factors posen en perill el futur dels països europeus i de la Unió Europea. És necessari prestar una atenció especial i prendre mesures per reforçar la resiliència democràtica a Europa, ja que l'auge de l'extrema dreta suposa una amenaça per als valors democràtics i la unitat europea.

La resposta de l'opinió pública francesa ha estat variada amb relació a les relacions entre Marine Le Pen i Vladímir Putin. Tot i que Le Pen ha rebut finançament de Rússia per a la seva campanya i ha donat suport a postures favorables a Rússia, aquests vincles han generat controvèrsia i crítiques, però també han estat rebuts de manera diferent per la població francesa. Trobem crítiques i preocupacions, ja que aquesta relació entre ambdós polítics ha rebut moltes crítiques i preocupacions per part de molts francesos, especialment a causa de la invasió russa a Ucraïna. La candidata ha generat desconfiança i s'ha posat en dubte la seva independència i integritat a causa del finançament rus i el suport a postures prorusses. Malgrat els seus lligams amb Putin, alguns sectors de l'opinió pública francesa han mostrat suport i simpatia cap a Le Pen. Això es reflecteix en l'increment de vots que va obtenir a les eleccions presidencials, indicant que una part de la població francesa recolza les seves idees polítiques, incloent-hi l'aproximació a Rússia. A més a més, els canvis en les postures de Le Pen després de la invasió russa a Ucraïna han tingut un impacte en la reacció de l'opinió pública. El canvi de postura i l'esforç per distanciar-se de Rússia han generat diverses reaccions, amb alguns ciutadans conscients d'aquests canvis i altres mantenint els seus dubtes sobre la candidata.

Les possibles repercussions a la democràcia i l'estabilitat política a França podrien ser importants a causa de la influència de Rússia a través del seu sharp power. La intervenció estrangera en els assumptes polítics i electorals d'una nació democràtica com França podria afectar negativament la credibilitat de les institucions democràtiques, provocar conflictes a la societat i comprometre la integritat dels processos electorals. Això podria perjudicar la democràcia i l'estabilitat política de França, afectant la governabilitat i la cohesió social.

L'impacte en les relacions de França amb la Unió Europea i altres aliats es deu a la influència de Rússia a les eleccions franceses i a l'ús de "sharp power".

La influència de Rússia a les eleccions franceses i el seu ús d'aquest sharp power poden afectar les relacions de França amb la Unió Europea i altres aliats. A més, la idea que un país autoritari com Rússia interfereix en els assumptes interns de França podria tenir un impacte negatiu en les relacions diplomàtiques i la cooperació entre França i els seus aliats internacionals.

Les eleccions franceses es van veure afectades per la influència de Rússia i la seva utilització de sharp power, el que podria tenir repercussions en les relacions de França amb la Unió Europea i altres aliats.

Marine Le Pen no va aconseguir guanyar les eleccions malgrat la suposada ajuda de Putin per diverses raons. La seva relació estreta amb Rússia i el finançament rus van generar desconfiança en part de l'electorat francès. A més, la seva postura ambigua sobre Ucraïna i la defensa de l'autonomia de regions separatistes no van ressonar bé. La proposta de reformar la UE des de dins i el projecte euroescèptic de Le Pen també van generar preocupació sobre l'afebliment de la integració europea. D'altra banda, la fortalesa de la imatge presidencial de Macron i el seu lideratge en política exterior van contrastar amb la percepció de Le Pen com a massa propera a Putin. En resum, malgrat l'ajuda russa, la desconfiança, les postures polèmiques i la fortalesa de Macron van ser factors determinants en la derrota de Le Pen a les eleccions.

Emmanuel Macron ha expressat obertament la seva opinió sobre la suposada ajuda de Marine Le Pen de Putin a les eleccions. Macron va acusar Le Pen de dependre de Putin i d'un banc rus que li va concedir un préstec el 2015 per finançar el seu partit. Durant un debat televisat, Macron va recriminar Le Pen per votar en contra de l'acollida de refugiats ucraïnesos i de l'ajuda financera a Ucraïna després de la invasió russa, cosa que va considerar com una mostra de la seva dependència del poder rus. Le Pen es va defensar argumentant que es va veure obligada a acudir al banc rus després de no aconseguir un préstec a França, i va afirmar ser una patriota que defensarà França i els francesos. Macron es va mantenir ferm en les seves acusacions, insistint que les interferències de Rússia a la campanya del 2017 no van ser casuals i reiterant que Le Pen depèn del poder rus i de Putin. En resum, Macron ha criticat obertament Le Pen per la seva presumpta dependència de Putin i del finançament rus, assenyalant que això compromet la seva independència i la seva postura en temes clau com la invasió d'Ucraïna.

Per comprendre la capacitat de resistència democràtica de França davant del poder rus, és crucial avaluar la seva capacitat per contrarestar i enfrontar la influència estrangera.

La resiliència democràtica es refereix a la capacitat de les institucions i la societat per protegir els valors democràtics, assegurar els processos electorals i garantir la transparència en la presa de decisions polítiques. Davant de l'amenaça del poder rus, és

essencial que França prengui mesures per protegir la democràcia, promoure la participació ciutadana i col·laborar amb altres països democràtics per fer front a la interferència estrangera i mantenir l'estabilitat del sistema polític.

6. Conclusions

És evident que Vladímir Putin ha exercit una influència significativa i preocupant a les eleccions presidencials franceses del 2022, especialment en relació amb la candidata d'extrema dreta Marine Le Pen. La clara intenció del Kremlin d'influir en la política francesa es manifesta en els lligams financers entre Le Pen i Rússia, així com en la postura favorable a Putin. El Reagrupament Nacional, el partit de Le Pen, va rebre finançament d'un banc rus vinculat al govern de Putin, cosa que indica els intents del líder rus per donar suport a una figura política que podria afectar la unitat europea i la democràcia a França.

L'estratègia de Putin es troba en el marc del qual s'anomena "sharp power", que implica l'ús de tècniques ocultes i secretes per influir en la política i l'opinió pública d'altres països. El Kremlin ha intentat afectar l'estabilitat i la integritat dels processos electorals a Occident mitjançant el finançament, la difusió de desinformació i el suport a persones polítiques relacionades. Malauradament, el "sharp power" liderat per Putin no es limita a França, sinó que s'ha tornat cada cop més important al panorama mundial. S'ha acusat Rússia d'intervenir a les eleccions en nacions com els Estats Units, Mèxic i el Brasil, emprant diverses tècniques per fomentar els seus interessos geopolítics i debilitar els seus oponents. La tendència actual presenta un perill significatiu per a l'estabilitat mundial i la democràcia. Putin i altres líders autoritaris han entès que la influència oculta i encoberta pot ser més efectiva que la confrontació directa, i per això han modificat les seves estratègies en resposta a aquesta situació. En el cas de les eleccions franceses del 2022, la influència de Putin a través de la seva relació amb Marine Le Pen va posar en perill la integritat del procés electoral i va generar preocupació sobre la possible debilitat de la democràcia a França i la Unió Europea. Per sort, Emmanuel Macron va triomfar a la segona ronda, però, aquest succés ens recorda la importància de reforçar la resiliència democràtica i afrontar les amenaces del "sharp power" en l'àmbit mundial. Per entendre els desafiaments actuals que enfronten els sistemes polítics a tot el món, és essencial comprendre la influència del "sharp power" en la democràcia i les seves implicacions. Els actors autoritaris, com Rússia i la Xina, estan fent servir estratègies encobertes i subtils que posen en perill l'estabilitat democràtica i la integritat dels processos electorals. La manipulació de la informació, la desinformació i la interferència a les eleccions són només alguns dels mètodes utilitzats per socavar la confiança en la democràcia i debilitar les institucions democràtiques. És fonamental reforçar la capacitat de resistència democràtica davant de la influència externa en aquest àmbit.

És essencial dur a terme accions que fomentin la transparència en els procediments polítics, enforteixin la protecció de la informació i augmentin la participació dels ciutadans en la presa de decisions. És essencial enfortir la col·laboració global per afrontar de manera efectiva les amenaces del poder dur i salvaguardar la democràcia a tot el món.

En conclusió, afirmem que la influència de Vladímir Putin a les eleccions franceses del 2022, a través de les seves relacions amb Marine Le Pen, és un clar exemple de com el sharp power s'ha tornat cada vegada més present al món. La comunitat internacional ha d'abordar de manera coordinada i efectiva aquesta estratègia subtil i encoberta d'ingerència en els assumptes interns d'altres països per tal de preservar la integritat dels processos democràtics i l'estabilitat global.

7. Bibliografia

Acuña, B. (7 de noviembre de 2018). *Sharp power y la evolución del ejercicio del poder*. Platformforsocialtransformation.org.

<https://platformforsocialtransformation.org/sharp-power-y-la-evolucion-del-ejercicio-del-poder/>

Bassets, M. (2023, abril 13). *Marine Le Pen: “Si Rusia gana la guerra, es catastrófico; si gana Ucrania, se habrá desatado la III Guerra Mundial”*. EL PAÍS. <https://elpais.com/internacional/2023-04-13/marine-le-pen-si-rusia-gana-la-guerra-es-catastrofico-si-gana-ucrania-se-habra-desatado-la-iii-guerra-mundial.html>

BBC News Mundo. (2018, diciembre 10). Rusia - Trump: 5 claves de la investigación sobre la supuesta interferencia rusa en las elecciones de EE.UU. en 2016. *BBC*. <https://www.bbc.com/mundo/noticias-internacional-46497298>

Bermúdez, M. (2024, marzo 15). *Francia, Alemania y Polonia no logran diseñar una estrategia contra Rusia tras su encuentro en Berlín*. Semanario Universidad. <https://semanariouniversidad.com/mundo/francia-alemania-y-polonia-no-logran-disenar-una-estrategia-contra-rusia-tras-su-encuentro-en-berlin/>

Cano, M. (19 de abril de 2022). *Marine Le Pen, la eterna candidata que suma una derrota pero queda fortalecida*. France24.com. <https://www.france24.com/es/europa/20220419-quien-es-ultraderechista-marine-le-pen-candidata-presidencial-francia>

Cohen, M. (2019, noviembre 17). 37 times Trump was soft on Russia. *CNN*.

<https://www.cnn.com/2019/11/17/politics/trump-soft-on-russia/index.html>

Durbán, L. P. P. (2023). Sanciones de la Unión Europea a Rusia: de Crimea a la guerra de Ucrania. *Revista Española de Derecho Internacional*, 75(1), 213–224.

Emerson, M. (2024, marzo 26). *What Putin's farcical 're-election' means for the EU*. Ceps.eu. <https://www.ceps.eu/what-putins-farcical-re-election-means-for-the-eu/>

Faber, S. (2020, setiembre 10). *"Trump es un agente de Putin. Si gana, será la muerte de la democracia norteamericana"*. ctxt.es | Contexto y Acción. Recuperado el 10 de mayo de 2024, de <https://ctxt.es/es/20200901/Politica/33372/tim-weiner-trump-putin-cia-sebastiaan-faber.htm>

Gahler, M., Kalniete, S., Kovatchev, A., McALLISTER, D., Zarzalejos, J., Bilčík, V., Juknevičienė, R., & Kubilius, A. (2024). *MOTION FOR A RESOLUTION on new allegations of Russian interference in the European Parliament, in the upcoming EU elections and the impact on the Union*. Europa.Eu. Recuperado el 3 de abril de 2024, de https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/B-9-2024-0266_EN.html

Gatehouse, G. (2017, abril 6). ¿Qué vínculos hay entre el gobierno de Rusia y la candidata presidencial francesa de derecha radical Marine Le Pen? *BBC*.
<https://www.bbc.com/mundo/noticias-39507103>

Geoffroy, R., & Vaudano, M. (2022, abril 21). What are Marine Le Pen's ties to Vladimir Putin's Russia? *Le Monde*. https://www.lemonde.fr/en/les-decodeurs/article/2022/04/21/what-are-marine-le-pen-s-ties-to-vladimir-putin-s-russia_5981192_8.html

Hodun, M. (2023, diciembre 14). *Putin's Europe*. The European Liberal Forum.
<https://liberalforum.eu/publication/putins-europe/>

Ivaldi, G. (s/f). *Two of a kind? Marine Le Pen, Éric Zemmour, and the supply and demand for far-right politics in the 2022 French presidential election*. Hal.science. Recuperado el 14 de mayo de 2024, de
<https://shs.hal.science/halshs-03779887/document>

Instituto Español de Estudios Estratégicos, & Centro Superior de Estudios de la Defensa Nacional. (2019). *Geopolítica y comunicación. La batalla por el relato* (Vol. 01/2019).

Kozyrev, A. (2022). The War in Ukraine: Why Putin Must Be Defeated. *Journal of Democracy*, 33(3), 14–22.

Libertad Digital. (2022, abril 21). *Macron acusa a Le Pen de financiarse con dinero ruso, en plena invasión de Ucrania, y de querer abandonar el euro*. Libertad Digital.
<https://www.libertaddigital.com/internacional/europa/2022-04->

21/debate-electoral-elecciones-presidenciales-francia-macron-acusa-le-pen-financiarse-dinero-ruso-querer-abandonar-euro-6888953/

Marin, L. (2022, abril 15). *La influencia de las elecciones francesas en la guerra de Ucrania*. EURONEWS. <https://es.euronews.com/my-europe/2022/04/15/la-influencia-de-las-elecciones-francesas-en-la-guerra-de-ucrania>

Marineau, S. (2020, octubre 26). ¿Cuál es impacto de las interferencias de Rusia en las elecciones estadounidenses? *The Conversation*. <http://theconversation.com/cual-es-impacto-de-las-interferencias-de-rusia-en-las-elecciones-estadounidenses-148446>

Medina, I. (2022, abril 11). *Los vínculos de Le Pen y Putin que la ultraderechista trata de ocultar*. El Periódico de España. <https://www.epe.es/es/internacional/20220411/vinculos-lepen-putin-13505639>

País, E. L. [@elpais]. (2022, abril 20). *El debate electoral entre Macron y Le Pen, íntegro en castellano* | EL PAÍS. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=XjzEOyBWhRM>

Sandford, A. (2022, abril 19). *¿Cuál es la postura de Marine Le Pen sobre Rusia y Vladimir Putin?* Euronews. <https://es.euronews.com/2022/04/19/cual-es-la-postura-de-marine-le-pen-sobre-rusia-y-vladimir-putin>

Sanfuentes, I. (2022, agosto 12). La autocratización del orden mundial: desafío para los demócratas y las democracias – Elsa Cardozo. *Red Forma*.

<https://red-forma.com/democratizacion/la-autocratizacion-del-orden-mundial-desafio-para-los-democratas-y-las-democracias/>

Si, L. (2018, primavera 2). *Spotlight: “Sharp power” or Western invisible power*. Xinhuanet.com. http://www.xinhuanet.com/english/2018-02/13/c_136972778.htm

Torrijos, V., & Jiménez Salcedo, D. (2020). El entorno global amenazante Relaciones internacionales y crisis del sistema. En *Seguridad, Justicia y Derechos Humanos: La superación del conflicto colombiano y su dimensión internacional* (pp. 23–41). Escuela Militar de Cadetes Jose Maria Cordova.

Turchi, M. (2022, abril 4). *Marine Le Pen: diez años de apoyo a Putin que la candidata ultraderechista quiere ahora que se olviden*. infoLibre. https://www.infolibre.es/mediapart/marine-le-pen-diez-anos-apoyo-rusia-candidata-ultraderechista-quiere-olviden_1_1224500.html

Valderrama, M. D. (2015, junio 3). *Rusia financia a Le Pen y a otros partidos de ultraderecha*. ctxt.es | Contexto y Acción. Recuperado el 3 de abril de 2024, de <https://ctxt.es/es/20150604/politica/1288/Francia-Rusia-Le-Pen-Putin-Europa-Uni%C3%B3n-Europea.htm>

Villaecija, R. (2022, abril 24). *Elecciones Francia 2022: Macron derrota a la ultraderechista Le Pen y promete “un mandato renovado”*. El mundo. <https://www.elmundo.es/internacional/2022/04/24/62654794fc6c83ac638b45a3.html>

Walker, C. (2018). What is “sharp power”? *Journal of Democracy*, 29(3), 9–23.

<https://doi.org/10.1353/jod.2018.0041>

Wikipedia contributors. (2024). *Acusaciones de interferencia rusa en las elecciones presidenciales de Estados Unidos de 2016*. Wikipedia, The Free Encyclopedia.

[https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Acusaciones de interferencia rusa en las elecciones presidenciales de Estados Unidos de 2016&oldid=158163447](https://es.wikipedia.org/w/index.php?title=Acusaciones_de_interferencia_rusa_en_las_elecciones_presidenciales_de_Estados_Unidos_de_2016&oldid=158163447)